

Dede Korkut Destanı Giriş Bölümü

– Yusuf Akgül · 03 Aralık 2009

TÜRK EDEBİYAT TARİHİNDE OLAY...

DEDE KORKUT'UN KİTABI DESTANLAŞTI...

Dresten ve Vatikan'da elyazma nüshaları bulunan, toplam 12 hikayeden ibaret "Kitab-ı Dede Korkut Ala Lisan-ı Taife-i Oğuzan"- (Dede Korkut Kitabı)-nın tamamı, yazıya geçirilişinden yaklaşık 500 yıl sonra, 21.yy.da destanlaştı...

Dede Korkut Destanının tamamını, belirli aralıklarla "Sendeyaz/Biz"de okuyacaksınız...

DEDE KORKUT DESTANI

Şiirleştiren: Yusuf AKGÜL

2010 - Balıkesir

DEDE KORKUT DESTANLARI

Giriş (Mukaddime)

- 1- Dirse Han Oğlu BOĞAÇ HAN
- 2- Bay Börü Oğlu BAMSİ BEYREK
- 3- Duha Koca Oğlu DELİ DUMRUL
- 4- Kanlı Koca Oğlu KANTURALI
- 5- Begil Oğlu EMRE
- 6- Uşun Koca Oğlu SEĞREK
- 7- Kazılık Koca Oğlu YEĞENEK
- 8- BASAT ile TEPEGÖZ
- 9- Oğuz Obasına Baskın
- 10- URUZ BEĞ'in Tutsak Oluşu
- 11- SALUR KAZAN'ın Tutsak Oluşu

12- Dış Oğuz'un İsyanı

"Kuluna rahman olan
Ve dahi rahmet kılan
Lütfedip kalbe dolan
Allah'ın adı ile..."

"Türk olmanın odu ile
Türk dilinin tadı ile
Oğuz Ata yadı ile
Anamın ak südü ile..."

GİRİŞ

Hazreti Peygamber devrine yakın
O destan çağında, bir er yaşadı...

Oğuz'da, Bozok'un Bayat boyundan
Korkut Ata derler bir pir yaşadı...

Oğuz'un her şeyi bileni idi,
Ve dahi, keramet kılanı idi!

Ne derse olurdu, dediği çıkar;
Gâiplerden türlü haber alırdı...
Cenab-ı Hak, ona lütfunu vermiş,
Gönül gözü ile ilham olurdu...

Korkut Ata, şunu bilir, söylerdi
Çağlardan çağlara ilan eylerdi:

"Hakanlık, yeniden âhır zamanda,
Kayı'nın dışında olmayacaktır.
Âhır zaman gelip kıyamete dek
Kimse ellerinden almayacaktır..."

Bu dediği, Sultan Osman neslidir!
Sürüp gider... Kayı boyu aslıdır...

Buna benzer daha nice sözü var
Milletinin bilicisi, bilgisi...
Ona danışmadan bir iş etmezler
Her dediği, bilgeliđin belgesi...

Ne buyurmuş ise, ederler idi
Ve dahi yolundan giderler idi...

1-

Dede Korkut söylemiş
Hânım hey! Neler demiş:

"Allah Allah demeyince,
İşler hiç düzele bilmez.
Kadir Tanrı vermeyince,
Bir er kişi zengin olmaz..."

"Ezelden takdir deđilse,
Kul başına kazâ gelmez.
Ecel vakti ermeyince,
Durduk yerde kişi ölmez..."

"Ölen adam ki dirilmez,
Çıkan can ki geri gelmez."

"Büyüklük taslayan ere,
Hak Tanrı merhamet kılmaz!"

"Gönlüne benlik yerleşen
Bir kişide, devlet olmaz!"

"Bir yiğidin, Kara Dağ'ın

Tepesince malı olsa,
Hepsi benim diye bilmez.

Yığar, ancak nâsibinden
Fazlasını yiye bilmez.

Çağıldayan sular taşsa,
Deniz bile doya bilmez..."

"El oğlunu besleyip de
Ulaltmakla oğul olmaz,
Büyüyünce koyar gider..."

Külden tepe çoğul olmaz,
Güveyiden oğul olmaz,
Bir gün gelir, tüyer gider!"

"Başına başlık vurmakla,
Kara eşek, katır olmaz.
Câriyeyi süslemekle,
Hanımlıkta hatır kılmaz."

2-

"Lapa lapa karlar yağsa,
Bahar ile yaza kalmaz.
Sere serpe yeşil çimen
Sonbahara, güze kalmaz..."

"Eski pamuktan post olmaz,
Namert yağıdan dost olmaz."

"Polat kılıç çalmayınca,
Meydanda düşman eyilmez.
Kişi, ikram kılmayınca,
Dünyada adı duyulmaz."

"Kız, anadan sormaz ise,
Öğüt bile ala bilmez.
Er, babadan görmez ise,
Konuk bile gele bilmez..."

"Devletli oğul gelende,
Ocağını has yandırır.
Devletsiz oğul olanda,
Ocağını tez söndürür..."

"Oğul neylesin, neylesin
Babadan malı kalmasa;
Baba malından ne fayda,
En başta devlet olmasa..."

"Devletsizde şer epey..
Hak saklasın cümleyi
Hânım hey!..."

3-

Dede Korkut yine demiş
Görelim ne söylemiş:

"Sert yürürken bir cins ata,
Nâmert yiğit, bine bilmez;
Biner olsa, binmese yeğ!"

Kötü yürekli bir erin
Elindeki polat kılıç,
İner olsa, inmese yeğ!"

"Yalan söz ki bu dünyada
Denir olsa, denmese yeğ! "

"Vurmasını bilen için
Oktan, kılıçtan çomak yeğ!"

Konuk gelmeyen kara ev
Yansın yıkılsın! demek yeğ!"

"At yemedik acı otlar
Çıkar olsa, çıkmasa yeğ!
İçilmedik acı sular
Akar olsa, akmasa yeğ!"

"Baba adı bilmez oğul,
Belinden akmasa yeğ!
Anası karnına düşse,
Dursun orda, çıkmasa yeğ"

"Üç otuz on yaşın dolsun!
Hak, size iyilik kılsın!
Devletiniz daim olsun
Hânım hey!..

4-

Dede Korkut söylemiş
Hânım!. yine ne demiş:

"Gittiği yerin otunu,
Ceylan ile geyik bilir.

Yeşil yerin çimlerini,
Kulan ve üveyik bilir..

Ayrı ayrı yol izini,
Deve ile yıldı bilir.

Yedi dere kokusunu,
Çakal ile tilki bilir.

Gece vakti kervan göçse,
Çayır kuşu, bil ki bilir..."

"Oğul kimden geldi ise,
Öz karnına sokan bilir.
Ađır yükün zahmetini,
Katır bilir, çekken bilir.

"Nerde acı, sızı varsa,
Ondan boyun büken bilir.
Gâfil başın ağrısını,
Beyindeki diken bilir!"

"Ozan gezer elden ele
Yatan deđil, böken bilir!
Beylerin de cimrisini,
Saz teline çöken bilir!.,

5-

Dede Korkut söylemiş
Hânım!Yine ne demiş..

"Karşınızda kopuz çalıp
Söz söyleyen ozan olsun.
Azıp gelen her kazayı,
Cenab-ı Hak bozan olsun.."

"Ağız açıp över olsam,
Hazret-i Yezdan güzel!"

"Tanrı dostu, din serveri
Resul-ü Zişan güzel!"

"Muhammed'in sağ yanında
Saf tutan Sıddık Can güzel!"

"Yazılıp da gökten indi,
Tanrı ilmi Kur'an güzel!"

"O Kur'an'ı bize sunan
Şeyh-ül alim Osman güzel!"

"Ahir cüz başıdır Amme,
Hecesinde düz okunsa
Ki, Yasin-i Lisan güzel!"

"Kılıç çaldı, cihad etti
Şahım Ali Merdan güzel!"

6-

"Şah Ali'nin oğulları,
Peygamber'in torunları;
Kerbela'nın kör çölünde,
Şol Yezit'in kan elinde;
Şehit oldu iki kardeş
Hüseyin ve Hasan güzel!"

"Günlerden de Cuma güzel!
Minberdeki hutbe ile
Minarede ezan güzel!"

"Düzlük yerde yapılmıştır
Tanrı evi, gönül Kabe;
Başımızın tacı güzel!

Şol Mekke'ye gidip gelen
İman eri hacı güzel!"

"Dizini tutup otursa
Evde helal kadın güzel!
Dilinde söylenen olsun
Bil ki senin adın güzel!"

"Şakağında saç ağarsa,

Ata - baba sana güzel!
Doya doya ak süt veren
Gurban kadın ana güzel!"

"Sevgili karındaş güzel!
Karındaşta sırdaş güzel!"

"Ev yanına dikilende
Gelinin otağı güzel!
Uzun çadır bağı güzel!"

"Benzemeyen hiç kimseye,
Hiç bir şeye eş olmayan,
O en yüce İlah güzel;
Cümle alemleri yaratan
Allah güzel! Allah güzel!"

"O, övdüğüm yüce Tanrı,
Sana medet kılsın,
Hanım hey!..

7-
